

ONDERZOEK NAAR DEN KOSTPRIJS VAN RUNDVLEESCH IN 1942.

Daar niet voldoende empirische gegevens ter beschikking stonden voor het opstellen van een kostprijsberekening van rundvleesch is door het Dagelijksch Bestuur van het L.E.I. een advies-commissie van deskundigen ingesteld, bestaande uit de heeren:

J. Banis, Alelo;
Ir. H.G.A. Lignes Bakhoven, Den Haag;
Ir. W. de Jong, Den Haag;
Ir. C.H.J. Muijspaard, Den Haag;
T. Schurer, Eerbejum;
Joh. de Veer, Schagen;
C. Zwagerman, Middelburg.

Aan dit rapport liggen in hoofdzaak gegevens uit Zeeland, verzameld en bewerkt door den heer Zwagerman, ten grondslag. Door het L.E.I. zijn nog een aantal vetweiders en vetmesters in andere deelen van ons land persoonlijk geënuêteerd. Door het ontbreken van goede boekhoudkundige gegevens kon evenwel aan dit materiaal geen groote waarde worden toegekend.

Aan het berekenen van de productiekosten van rundvleesch kleven wel meer bijzonderemoeilijkheden.

In de eerste plaats toch kan men de vleeschproductie moeilijk geheel losmaken van de melkproductie. De melkveehouderij levert naast melk zoo geen slachtrijs vee, dan toch in elk geval mager vee op, dat geschikt is om vetgemest te worden. De vee-afzet voor de slacht bestaat volgens schatting van den heer Zwagerman globaal genomen naar het levend gewicht voor:

55% uit gaste koeien
20% " ossen en vaarzen
9% " stieren
7% " pinken en graskalveren
9% " nuhtere kalveren.

Voor de magere gaste koeien kan geen kostprijs berekend worden. Tegenover de productie van de melk en het magere vleesch staan de gezamenlijke kosten. De kostprijs van de melk is een functie van den kostprijs van het vleesch. Gezamenlijk moet de opbrengst van beide producten de kosten dekken. In het rapport over den kostprijs van de melk in 1941 zijn wij uitgegaan van den gefixeerden lagen vleeschprijs. De kostprijs van de melk werd toen gevonden door van de totale kosten de opbrengst van den vee-afzet in mindering te brengen. Gaat men uit van een hooger vleeschprijs dan zou onder overigens dezelfde omstandigheden een lagere melkprijs zijn gevonden. De nauwe samenhang tusschen melkprijs en opbrengst van den vee-afzet dient niet uit het oog te worden verloren. Een wijziging in den vleeschprijs heeft consequenties voor den kostprijs van de melk.

Het spreekt vanzelf dat de prijs van het magere vleesch niet geheel willekeurig kan worden bepaald. Het is van belang voor de vleeschproductie, dat deze prijs in zoo juist mogelijke verhouding staat tot de opfokkosten van ossen en vaarzen. Hoewel deze groepen kwantitatief veel minder belangrijk zijn dan de groep gaste koeien, kunnen ze toch houvast geven bij het bepalen van den meest gewenschten prijs van het magere vee. De ervaring heeft geleerd, dat er per kg. levend gewicht onder normale omstandigheden steeds een vrijconstante verhouding bestond tusschen de prijzen van magere gaste koeien en magere ossen en vaarzen.

Indien men op deze wijze de prijzen van de magere vaarzen, ossen en gaste koeien heeft bepaald is het berekenen van de kosten van het mesten van dit mager vee in principe geen probleem meer, maar enkel een kwestie van aanwezigheid van voldoende gegevens.

Een tweede verwikkeling brengt de omstandigheid mee, dat het opfokken en mesten in hoofdzaak gebeurt met behulp van producten, die in eigen bedrijf worden voortgebracht. Het is nu de vraag tegen welke prijzen moeten deze in eigen bedrijf voortgebrachte voedermiddelen in den kostprijs worden ingecalculleerd? Moeten deze producten gewaardeerd worden tegen de

L1
14B

productiekosten op het bedrijf zelf zonder ondernemerswinst (de kale kostprijs), of tegen de prijzen, die bij verkoop van deze producten loco-bedrijf zijn te realiseren? Beide standpunten laten zich verdedigen. Beide methodes leiden echter bij een juiste toepassing uiteindelijk tot hetzelfde resultaat, indien de totale winst op het geheele productieproces evengroot gehouden wordt. Rekent men de voederbieten als kostenelement van het fokken en mesten van het rundvee tegen den kalen kostprijs, dan moet er bij de bepaling van de winst op het rundvee rekening mee worden gehouden, dat tevens de ondernemerswerkzaamheid van den bietenverbouw in verhouding tot andere akkerbouwgewassen voldoende wordt beloond. Calculeert men de voederbieten tegen den prijs in, die tevens een normaal ondernemersloon inhoudt, dan moet de winst op het fokken en mesten overeenkomstig worden verlaagd. Hetzelfde vraagstuk doet zich voor bij het fokken en mesten van rundvee, gezien als twee afzonderlijke stadia. De magere os kan tegen den kalen kostprijs worden overgedaan aan den meester, terwijl dan uiteindelijk bij de kosten een winst geteld moet worden die een redelijke belooning vormt voor het fokken en mesten beide. Men kan ook de winst in twee deelen splitsen; een deel voor den opkweek van den mageren os en een deel voor het vetweiden of vetmesten van dezen os. Het komt er maar op aan, dat dubbele winstberekeningen vermeden worden. In onze berekeningen hebben wij beide methodes gevolgd, daar in de adviescommissie geen eenstemmigheid heerschte ten aanzien van de te volgen opstelling. De berekening van de voedermiddelen tegen kalen kostprijs is evenwel moeilijk uit te voeren. De reden is eenvoudig dat de meeste gebruikte voedermiddelen geen kalen kostprijs hebben; stroo en suikerbietenkoppen en -blad zijn namelijk bijproducten. Bij de berekening van de kostprijzen van het hoofdproduct is de opbrengst van de bijproducten in mindering gebracht van de totale kosten van de gezamenlijke productie. De prijzen van tarwe en tarwestroo zijn b.v. zoodanig vastgesteld, dat op een middelmatig bedrijf per ha. ongeveer f.100.- ondernemersloon overschiet. Is in den prijs van het tarwestroo nu al dan niet ondernemersloon begrepen? Bij suikerbietenloof en -koppen is de zaak nog meer questionus. Hier is de waarde loco-bedrijf gebaseerd op de bemestingswaarde plus de toegevoegde oogst- en conserveeringskosten. Hoewel alleen gradueel ligt toch de zaak anders bij het grasland. Het grasland vormt met den rundveestapel zoo'n onverbrekkelijk geheel, dat het geen praktische beteekenis heeft om voor den weidebouw apart een ondernemersloon in te calculeeren. Afgezien van het grasland komt het ons voor, dat men ter voorkoming van deze moeilijkheden voor de akkerbouwproducten het best de te realiseren waarde loco-boerderij kan incalculeren. Voorzover het bijproducten betreft moet men in het andere geval toch met ficties werken ten opzichte van het ondernemersloon dat reeds in den prijs van deze voortbrengselen is begrepen. Men kan bv. aannemen, dat het ondernemersloon van de opbrengst van hoofdproduct en bijproduct éénzelfde percentage uitmaakt. Ter controle verdient het aanbeveling na te gaan, hoeveel elk stadium bijdraagt, en hoe groot het bedrag aan ondernemersloon voor het bedrijf in totaal wordt. In het bijzonder moet er nauwlettend voor worden gewaakt, dat het geheel sluitend is; dat er m.a.w. niets tusschen wal en schip verdwijnt. De prijzen waartegen de bijproducten gewaardeerd zijn bij de kostenberekening van de akkerbouwproducten als aftrekpost, moeten dus ook worden aangehouden bij de calculatie van deze bijproducten als kostenelement van de vleeschproductie. Daarom zijn bv. voor tarwekaf geen kosten in rekening gebracht, hoewel er toch wel voederwaarde aan kan worden toegekend.

De berekeningen hebben zich wat de productieomstandigheden betreft, gebaseerd op hetgeen tegenwoordig als normaal mag gelden. Er is van uitgegaan, dat de verplichte veeverlevering plaats vindt op basis van den normalen uitstoot (+ 20%). Een geforceerde vermindering van den veestapel of een geforceerde levering van onrijp vee is buiten beschouwing gelaten. Ook is bij het mesten er niet mee gerekend, dat de kwaliteit van het magere vee voortdurend achteruit gaat wegens voedselschaarschte; zoodat met een verarmd dier zal moeten worden begonnen, wat langere mestduur en lagere eindclassificatie tot gevolg zal hebben.

De lagere grasopbrengst van het weiland tengevolge van het ontbreken van fosforzuurhoudende en stikstofhoudende meststoffen is verdisconteerd in de berekeningen. Voorts is er rekening mee gehouden dat voor het jongvee en mestvee geen krachtvoer beschikbaar is. Opkweek en mesten moeten geschieden met op eigen bedrijf gewonnen voer en eventueel fabrieksafvallen.

De berekeningen.

Van de berekeningen van de opfokkosten van een magere vaars en een magere os is een samenvattend overzicht gegeven in staat A (zie blz. 6). Een specificatie en toelichting van dit overzicht is op de in dezen staat genoemde bijlagen te vinden.

Om duidelijk te doen uitkomen, dat het L.E.I. geen keuze doet, wat de hoogte van het ondernemersloon betreft, hebben wij vier gevallen gesteld. In geval I ontvangt de boer noch voor de op eigen bedrijf voortgebrachte voedermiddelen, noch voor het opfokken van het magere vee ondernemersloon. In geval II is het op eigen bedrijf gewonnen veevoer - met uitzondering van gras - ingecalculceerd tegen de verkoopwaarde loco-boerderij; dus inclusief ondernemersloon van de akkerbouwgewassen. Dit bedraagt voor de vaars rond f. 11.- en voor de os rond f. 15.50. Voor het opfokken is echter geen ondernemersloon in rekening gebracht. In geval III en IV is bovendien nog ondernemersloon voor het opfokken ingecalculceerd en wel respectievelijk f. 25.- en f. 50.- per dier.

Met de in de berekening van staat A gevonden gemiddelde prijzen per kg. levend gewicht van een magere vaars en een magere os als uitgangspunt zijn met behulp van aan de ervaring ontleende verhoudingscijfers corresponderende prijzen voor guste magere koeien berekend voor al de vier gestelde gevallen.

Staat B.

Omrekening van de prijzen per kg. levend gewicht van magere ossen en vaarsen op magere guste koeien.

Mager vee	Verhouding	Geval I	Geval II	Geval III	Geval IV
Magere vaarsen en ossen (gemiddeld)	100	50.5	54	60.5	67.5
jonge guste koeien	100	50.5	54	60.5	67.5
oude guste koeien	88	44.5	47.5	53	59.5
jonge en oude guste koeien (gemiddeld)	94	47.5	51	57	63.

De verhoudingscijfers voor de prijzen der groepen onderling zijn ontleend aan de gegevens van den Rijkszuivelconsulent van Zeeland.

Voor de prijzen voor magere vaarsen en ossen is het gemiddelde van de prijzen van vaars en os afzonderlijk (staat A) genomen.

Aan de hand van een groot aantal praktijkgevallen zijn voor drie groepen rundvee berekeningen opgesteld inzake de kosten van het vetweiden en vetmesten. Hierbij is uitgegaan van de prijzen voor het magere vee, zoals die in het voorgaande zijn berekend en vastgelegd in staat B.

Er zijn drie groepen onderscheiden, n.l.:

1. het vetweiden van guste koeien (zie staat C, blz. 7 en 8).
2. het vetmesten op stal van guste koeien (zie staat D, blz. 9 en 10).
3. het gedeeltelijk vetweiden en vetmesten op stal van ossen (zie staat E, blz. 11 en 12).

Voor al deze groepen zijn weer vier gevallen gesteld, die onderling alleen verschillen in de grootte van het bedrag aan ingecalculceerd ondernemersloon. Voor groep C (het vetweiden) maken geval I en II praktisch geen verschil; in geval II is slechts f. 0.35 aan ondernemersloon op veevoeder gerekend. Voor groep D (vetmesten op stal) en groep E (vetweiden en vetmesten op stal) bedraagt dit bedrag aan ondernemersloon in voedermiddelen respectievelijk f. 7.10 en f. 15.71. In de geval en III en IV is weer respectievelijk f. 25.- en f. 50.- ondernemersloon voor het opfokken ingecalculceerd.

De gevallen I, II, III en IV van het vetweiden en vetmesten corresponderen met dezelfde gevallen bij het opfokken. Specificatie en toelichting is ook hier weer in de bijlagen te vinden.

De resultaten.

Een samenvatting van de resultaten is hieronder weergegeven in staat F, onderscheiden naar de vier bekende gevallen en gesplitst in drie groepen.

Staat F.

Overzicht van de kostprijzen per kg. levend gewicht (leeg gewogen) van mager en vet rundvee.

Groep		Geval I	Geval II	Geval III	Geval IV
J. vetweiden guste koeien	mager klasse C.I	47½	51	57	63½
	marge vet klasse A.I	9½	9	13	16½
D. vetmesten op stal guste koeien	mager klasse C.I	47½	51	57	63½
	marge vet klasse A.I.	13½	15	19	23½
E. vetweiden en mesten opstal van ossen	mager klasse C.I	51	55	61	68
	marge vet klasse A.I	16	18	19	22
		67	73	80	90

In geval I wordt dus noch op eigen voer, noch op het fokken, noch op het mesten eenig ondernemersloon verdiend.

In geval II is het eigen voer tegen verkoopwaarde gerekend. Voor het fokken en vetweiden levert dit gemiddeld f. 13.50 ondernemersloon op; voor het fokken en vetmesten op stal globaal f. 24.- per dier.

In geval III wordt bovendien voor het fokken f. 25.- en voor het vetmaken f. 25.- ondernemersloon genoten, dus naast het bedrag, dat reeds in geval II genoemd is, in totaal f. 50.- per dier.

In geval IV is het bedrag aan ondernemersloon f. 50.- voor het fokken en f. 50.- voor het vetmaken, dus in totaal f. 100.- per dier, naast het bedrag, dat reeds in geval II is genoemd.

Bij wijze van voorbeeld zijn uitgaande van de gevonden kostprijzen in geval III - hierbij geadviseerd door deskundigen op dit gebied van de Bedrijfsorganisatie voor Vee en Vleesch - twee prijzenschema's opgesteld voor dezelfde classificatie als momenteel gebruikelijk is. In staat G is het prijzenschema weergegeven, dat aansluit op het vetweiden. De berekening op staat C, geval III leverde de kostprijzen voor de C.I en A.I dieren.

Staat G.

Zomerprijzenschema (b.v. van 1 Juni tot 31 December)

	I	II	III	IV	V	VI	VII
AA	76	75	74	73	72		
A	70	69	68	67	66	65	
B	63	62	61	60	59		
C	57	56	55	54	53		
D	50	49	48	47	46	45	44

Daar het vetmesten op stal met hogere kosten gepaard gaat dan het vetweiden, is het logisch voor de op stal gemeste dieren een hooger prijs te betalen. De prijs van de magere dieren kan evenwel gelijk blijven. In staat H is een prijsenschema weergegeven, dat aansluit op het vetmesten van beste koeien op stal. De berekening op staat D, geval III leverde de kostprijzen van de CI en AI dieren. De marge tussen CI en AI dieren was bij het zomerprijschema 13 cent; bij het winterprijschema moet deze marge 19 ct. bedragen. Het winterprijschema is gevonden door de prijzen in de D en C klasse te laten, zooals zij zijn in het zomerprijschema. De marge tussen de klassen C, B, A en AA zijn in het zomerprijschema alle vermenigvuldigd met $\frac{19}{13}$ en leveren zoodende - na afronding - het winterprijschema.

13

Winterprijsenschema (b.v. van 1 Jan. - 31 Mei.)

<u>Staat H.</u>	I	II	III	IV	V	VI	VII
AA	85	83	81	79	77		
A	76	74	72	70	68	67	
B	66	64	62	60	58		
C	57	56	55	54	53		
D	50	49	48	47	46	45	44

Om het onhouden van het slachtvee in het najaar te voorkomen en om het onhouden van het weidevee na 1 November te bevorderen zal het waarschijnlijk noodzakelijk zijn, het zomerprijsenschema geleidelijk te doen overgaan in het winterprijsenschema. Om de verkoop aan het einde der winterperiode te remmen en om de verkoop van weidevee in Juni en Juli te bevorderen is eveneens een geleidelijke overgang van winterprijs naar zomerprijs nodig.

Om een denkbeeld te krijgen van de orde van grootte, die een verhooging van den vleeschprijs als consequentie met zich mee zou brengen voor den melkprijs, kunnen wij de volgende globale berekening opstellen. In het rapport inzake het onderzoek naar den kostprijs der melk in 1941/1942 van het L.E.I. is in Friesland als winst op rundvee per kg. melk van 3.3% vet (productie 1941/1942) als aftrekpost van de totale kosten 2.35 cent in mindering gebracht. Dat was bij een vleeschprijs van CI dieren van 43 cent. Bij den berekenden vleeschprijs van CI dieren van 57 cent zou de winst op rundvee hebben bedragen $2.35 \times \frac{57}{43} = 3.12$ cent.

43

Dat is dus rond 0.75 cent hooger dan 2.35 cent.

Hierbij is verondersteld dat de kwaliteit van het afgezette slachtvee van de melkbedrijven in deze provincie gemiddeld uit CI koeien bestond. De uitkomst der berekening blijft practisch ongewijzigd als van een andere kwaliteit wordt uitgegaan.

Een melkprijs van $9\frac{1}{4}$ cent bij de door ons in geval III berekende vleeschprijs zou dus voor de rundveehouderij een gelijke totale opbrengst geven, onder de bij het onderzoek naar den kostprijs van melk voor de periode Mei 1941/'42 vooronderstelde omstandigheden.

Dit is vanzelfsprekend maar een voorloopige globale benadering; bij het onderzoek naar den kostprijs van de melk voor het jaar 1942/1943 zal dit punt diepgaander moeten worden onderzocht.

's-Gravenhage, 27 Maart 1942.

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT.

De Directeur,

Horring

(Drs. J. Horrington.)

De leden van de Adviescommissie hebben zich accoord verklaard met den inhoud van dit rapport.

's-Gravenhage, 9 April 1942.

L.

SAMENVATTEND OVERZICHT VAN DE KOSTPRIJSBEREKENING VAN MAGER RONDVLEESCH.

Toegelicht in Bijl. III onder No.:	Kostenelementen	VAARS				OS			
		Voeding tegen:				Voeding tegen:			
		Kale kostprijs		Verkoopwaarde af-boerderij		Kale kostprijs		Verkoopwaarde af-boerderij	
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
1.	Kosten nuchter kalf	17.25	17.25			17.25	17.25		
2.	Kosten voeding	149.75	160.85			182.64	198.17		
3.	Verzorging	19.52	19.52			25.87	25.87		
4.	Veearts	1.45	1.45			1.61	1.61		
5.	Stalling	3.06	3.06			3.50	3.50		
6.	Verzekering, sterfterisico	2.79	2.89			3.65	3.82		
7.	Kosten van verkoop, diversen	2.46	2.46			2.46	2.46		
8.	Kapitaalrente	5.49	5.78			7.36	7.84		
9.	AF: mestopbrengst	201.77	213.26			244.34	260.52		
		15.53	15.53			20.17	20.17		
10.	Totaal kale kosten	186.24	197.73	197.73	197.73	224.17	240.35	240.35	240.35
	Ondernemersloon			25.---	50.---			28.57	57.14
11.	Omzetbelasting 1 %	186.24	197.73	222.73	247.73	224.17	240.35	268.92	297.49
12.	Provisie handelaar 1½ %	1.91	2.03	2.28	2.54	2.30	2.47	2.76	3.05
		2.87	3.05	3.43	3.81	3.45	3.70	4.14	4.58
	Totale kosten	191.02	202.81	228.44	254.08	229.92	246.52	275.82	305.12
13.	Levend gewicht in kg.	380	380	380	380	450	450	450	450
14.	Kostprijs p.kg. mager Levend gewicht	50 ct.	53 ct.	60 ct.	67 ct.	51 ct.	55 ct.	61 ct.	68 ct.

- I. Zonder ondernemersloon in de prijzen der voederproducten uit eigen bedrijf en zonder ondernemersloon op de totale kale kosten van vaars resp. os.
- II. Met 20% ondernemersloon in de prijzen der voederproducten uit eigen bedrijf en zonder ondernemersloon op de totale kale kosten van vaars resp. os.
- III. Met 20% ondernemersloon in de prijzen der voederproducten uit eigen bedrijf en met f.25.--- resp. f.28.57 ondernemersloon op de totale kale kosten van vaars resp. os.
- IV. Met 20% ondernemersloon in de prijzen der voederproducten uit eigen bedrijf en met f.50.--- resp. f.57.14 ondernemersloon op de totale kale kosten van vaars resp. os.

L.E.I.

KOSTEN VAN VETWEIDEN VAN GUSTE KOEIEN IN ZEELAND, GEVAL I.

in 1942.

Toege- licht in bijl. IV onder No.:	Kostenelementen	Grijps- kerke	Oost- burg	Wilhel- mina- dorp	Gemid- deld.
1.	Aankoop dier	243.68	254.60	206.63	234.97
2.	Onkosten aankoop+comm.	15.33	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	49.95	44.90	79.30	58.05
4.	Verzorgingskosten	-.86	-.54	5.53	2.32
5.	Veearts	-.32	-.32	-.48	-.37
7.	Verzek., sterfterisico	-.93	-.96	1.29	1.06
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46	2.46
11.	Provisie handelaar 1½ %	4.91	5.---	4.88	4.92
12.	Omzetbelasting 1%	3.27	3.33	3.25	3.28
9.	Kapitaalrente	3.58	3.44	4.22	3.74
10.	Premie afkeuring	2.---	2.---	2.---	2.---
13.	Ondernemersloon	-.---	-.---	-.---	-.---
	Totale kosten	327.29	332.88	325.40	328.50
	Levend gewicht aankoop	513 kg.	536 kg.	435 kg.	495 kg.
	verkoop	590 "	606 "	535 "	577 "
	Kostprijs per kg.levend gewicht				
	aankoop	47.5 ct.	47.5 ct.	47.5 ct.	47.5 ct.
	verkoop	55 ct.	55 ct.	61 ct.	57 ct.

KOSTEN VETWEIDEN VAN GUSTE KOEIEN IN ZEELAND IN 1942, GEVAL II.

1.	Aankoop dier	261.63	273.36	221.85	252.28
2.	Onkosten aankoop+comm.	15.33	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	49.95	44.90	80.36	58.40
4.	Verzorgingskosten	-.86	-.54	5.56	2.32
5.	Veearts	-.32	-.32	-.48	-.37
7.	Verzek., sterfterisico	-.99	1.02	1.37	1.13
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46	2.46
11.	Provisie handelaar 1½ %	5.19	5.29	5.15	5.20
12.	Omzetbelasting 1%	3.46	3.53	3.43	3.47
9.	Kapitaalrente	3.81	3.94	5.19	4.31
10.	Premie afkeuring	2.---	2.---	2.---	2.---
13.	Ondernemersloon	-.---	-.---	-.---	-.---
	Totale kosten	346.---	352.69	343.18	347.27
	Levend gewicht aankoop	513 kg.	536 kg.	435 kg.	495 kg.
	verkoop	590 "	606 "	535 "	577 "
	Kostprijs per kg.levend gewicht				
	aankoop	51 ct.	51 ct.	51 ct.	51 ct.
	verkoop	59 "	58 "	64 "	60 "

KOSTEN VETWEIDEN VAN GUSTE KOEIEN IN ZEELAND, GEVAL III.
in 1942.

Toelich- ting in bijl. IV onder No.:	Kostenelementen	Grijps- kerké	Oost- burg.	Wilhel- mina- dorp.	Gemid- deld.
1.	Aankoop dier	292.41	305.52	247.95	281.96
2.	Onkosten aankoop+comm.	15.33	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	49.95	44.90	80.36	58.40
4.	Verzorgingskosten	-.86	-.54	5.56	2.32
5.	Veearts	-.32	-.32	-.48	-.37
7.	Verzek., sterfterisico	1.09	1.21	1.50	1.26
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46	2.46
11.	Provisie handelaar $1\frac{1}{2}\%$	6.06	6.18	5.94	6.06
12.	Omzetbelasting 1%	4.04	4.12	3.96	4.04
9.	Kapitaalrente	4.22	4.37	5.72	4.77
10.	Premie afkeuring	2.—	2.—	2.—	2.—
13.	Ondernemersloon	25.—	25.—	25.—	25.—
	Totaal	403.74	411.95	396.26	403.97
	Levend gewicht aankoop	513 kg.	536 kg.	435 kg.	495 kg.
	verkoop	590 "	606 "	535 "	577 "
	Kostprijs per kg. levend gewicht				
	aankoop	57 ct.	57 ct.	57 ct.	57 ct.
	verkoop	68 "	68 "	74 "	70 "

KOSTEN VETWEIDEN VAN GUSTE KOEIEN IN ZEELAND, GEVAL IV.
in 1942.

1.	Aankoop dier	325.76	340.36	276.23	314.11
2.	Onkosten aankoop+comm.	15.33	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	49.95	44.90	80.36	58.40
4.	Verzorgingskosten	-.86	-.54	5.56	2.32
5.	Veearts	-.32	-.32	-.48	-.37
7.	Verzek., sterfterisico	1.20	1.24	1.64	1.36
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46	2.46
11.	Provisie handelaar $1\frac{1}{2}\%$	6.96	7.11	6.78	6.95
12.	Omzetbelasting 1%	4.64	4.74	4.52	4.63
9.	Kapitaalrente	4.64	4.83	6.28	5.25
10.	Premie afkeuring	2.—	2.—	2.—	2.—
13.	Ondernemersloon	50.—	50.—	50.—	50.—
	Totaal	464.12	473.83	451.64	463.18
	Levend gewicht aankoop	513 kg.	536 kg.	435 kg.	495 kg.
	verkoop	590 "	606 "	535 "	577 "
	Kostprijs per kg. levend gewicht				
	aankoop	63.5 ct.	63.5 ct.	63.5 ct.	63.5 ct.
	verkoop	79 ct.	78 ct.	84 ct.	80 ct.

L.E.I.

KOSTEN VETMESTEN OP STAL VAN GUSTE KOEIEN IN ZEELAND IN 1942, GEVAL I.

Toege- licht in bijl. IV onder Noot:	Kostenelementen	Wilhel- mina- dorp.	Noord- welle.	Zonne- maire.	Gemid- deld.
1.	Aankoop dier	206.63	209.48	194.75	203.62
2.	Onkosten aankoop+comm.	15.33	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	77.29	80.61	81.94	79.95
4.	Verzorgingskosten	17.30	15.12	15.82	16.08
5.	Veearts	-.48	-.48	-.40	-.45
6.	Stalling	1.75	1.75	1.75	1.75
7.	Verzek., sterfterisico	1.32	1.34	1.06	1.24
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46	2.46
9.	Kapitaalrente	5.02	5.07	4.---	4.70
10.	Premie afkeuring	2.---	2.---	2.---	2.---
	Totaal	329.58	333.64	319.51	327.58
	af: Opbr. strooisel, mest	19.03	17.70	15.75	17.49
	Kale kosten	310.55	315.94	303.76	310.09
11.	Provisie handelaar 1½%	4.78	4.86	4.67	4.77
12.	Omzetbelasting 1%	3.19	3.24	3.12	3.18
13.	Ondernemersloon	-.---	-.---	-.---	-.---
	Totale kosten	318.52	324.04	311.55	318.04
	Levend gewicht aankoop	435 kg.	441 kg.	410 kg.	429 kg.
	verkoop	535 "	521 "	500 "	519 "
	Kostprijs p.kg.levend gewicht				
	aankoop	47.5 ct.	47.5 ct.	47.5 ct.	47.5 ct.
	verkoop	60 ct.	62 ct.	62 ct.	61 ct.

KOSTEN VETMESTEN OP STAL VAN GUSTE KOEIEN IN ZEELAND IN 1942, GEVAL II

1.	Aankoop dier	221.85	224.91	209.10	218.62
2.	Onkosten aankoop+comm.	15.33	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	82.43	83.91	94.82	87.05
4.	Verzorgingskosten	17.30	15.12	15.82	16.08
5.	Veearts	-.48	-.48	-.40	-.45
6.	Stalling	1.75	1.75	1.75	1.75
7.	Verzek., sterfterisico	1.41	1.42	1.13	1.32
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46	2.46
9.	Kapitaalrente	5.36	5.42	4.28	5.02
10.	Premie afkeuring	2.---	2.---	2.---	2.---
	Totaal	350.37	352.80	347.09	350.08
	af: Opbr. strooisel, mest	19.03	17.70	15.75	17.49
	Kale kosten	331.34	335.10	331.34	332.59
11.	Provisie handelaar 1½%	5.10	5.16	5.10	5.12
12.	Omzetbelasting 1%	3.40	3.44	3.40	3.41
13.	Ondernemersloon	-.---	-.---	-.---	-.---
	Totale kosten	339.84	343.70	339.84	341.12
	Levend gewicht aankoop	435 kg.	441 kg.	410 kg.	429 kg.
	verkoop	535 "	521 "	500 "	519 "
	Kostprijs per kg.levend gewicht				
	aankoop	51 ct.	51 ct.	51 ct.	51 ct.
	verkoop	64 "	66 "	68 "	66 "

KOSTEN VAN VETMESTEN OP STAL VAN GUSTE KOEIEN IN ZEELAND IN 1942, GEVAL III.

Toegelicht in Bijl.IV onder No.:	Kostenelementen	Wilhelmi- nadorp	Noord- welle	Zonne- maire	Gemiddeld
1.	Aankoop dier	247.95	251.37	233.70	244.34
2.	Onkosten aankoop+comm.	15.33	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	82.43	83.91	94.82	87.05
4.	Verzorgingskosten	17.30	15.12	15.82	16.08
5.	Veearts	0.48	0.48	0.40	0.45
6.	Stalling	1.75	1.75	1.75	1.75
7.	Verzek.;sterfterisico	1.52	1.56	1.26	1.45
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46	2.46
9.	Kapitaalrente	5.79	5.95	4.73	5.49
10.	Premie afkeuring	2.--	2.--	2.--	2.--
	Totaal	377.01	379.93	372.27	376.40
	AF:Opbr.strooisel,mest	19.03	17.70	15.75	17.49
	Kale kosten	357.98	362.23	356.52	358.90
11.	Provisie handelaar 1½%	5.89	5.96	5.87	5.91
12.	Omzetbelasting 1%	3.93	3.97	3.91	3.94
13.	Ondernemersloon	25.--	25.--	25.--	25.--
	Totale kosten	392.80	397.16	391.30	393.76
	Levend gewicht aankoop	435 kg.	441 kg.	410 kg.	429 kg.
	verkoop	535 kg.	521 kg.	500 kg.	519 kg.
	Kostprijs p.kg.lev.gew.				
	aankoop	57 ct.	57 ct.	57 ct.	57 ct.
	verkoop	73 ct.	76 ct.	78 ct.	76 ct.

KOSTEN VAN VETMESTEN OP STAL VAN GUSTE KOEIEN IN ZEELAND IN 1942, GEVAL IV.

1.	Aankoop dier	276.23	280.04	260.35	272.21
2.	Onkosten aankoop+comm.	15.33	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	82.43	83.91	94.82	87.05
4.	Verzorgingskosten	17.30	15.12	15.82	16.08
5.	Veearts	0.48	0.48	0.40	0.45
6.	Stalling	1.75	1.75	1.75	1.75
7.	Verzek.;sterfterisico	1.68	1.70	1.46	1.61
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46	2.46
9.	Kapitaalrente	6.44	6.52	5.23	6.06
10.	Premie afkeuring	2.--	2.--	2.--	2.--
	Totaal	406.10	409.31	399.62	405.--
	AF:Opbr.strooisel,mest	19,03	17.70	15.75	17.49
	Kale kosten	387.07	391.61	383.87	387.51
11.	Provisie handelaar 1½%	6.72	6.79	6.67	6.73
12.	Omzetbelasting 1%	4.48	4.53	4.45	4.49
13.	Ondernemersloon	50.--	50.--	50.--	50.--
	Totale kosten	448.27	452.93	444.99	448.73
	Levend gewicht aankoop	435 kg.	441 kg.	410 kg.	429 kg.
	verkoop	535 kg.	521 kg.	500 kg.	519 kg.
	Kostprijs p.kg.lev.gew.				
	aankoop	63.5 ct.	63.5 ct.	63.5 ct.	63.5 ct.
	verkoop	84 ct.	87 ct.	89 ct.	87 ct.

RAPPORT NO.14, STAAT E (1)

VETMESTEN OP WEIDE EN STAL VAN OSSEN IN ZEELAND, IN 1942. GEVAL I.

Toegelicht in Bijl.IV onder No:	Kostenelementen	Noord- welle	Zonne- maire	Gemiddeld
1	Aankoop dier	229.50	178.50	204.---
2	Onkosten aankoop + commissie	15.33	15.33	15.33
3	Voederkosten	138.96	189.02	163.99
4	Verzorgingskosten	22.62	34.55	28.58
5	Veearts	1.---	1.---	1.---
6	Stalling	2.---	2.---	2.---
7	Verzekering, sterfterisico	3.23	4.85	4.04
8	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46
9	Kapitaalrente	11.90	17.43	14.66
10.	Premie afkeuring	2.---	2.---	2.---
	Totaal	429.---	447.14	438.06
	AF: Opbrengst strooisel + mest	19.23	30.89	25.06
		409.77	416.25	413.---
11.	BN: Provisie handelaar $1\frac{1}{2}\%$	6.30	6.40	6.35
12.	Omzetbelasting 1%	4.20	4.27	4.24
13.	Ondernemersloon	-	-	-
	Totale kosten	420.27	426.92	423.59
	Levend gewicht aankoop	450 kg.	350 kg.	400 kg.
	verkoop	624 kg.	632 kg.	628 kg.
	Kostprijs per kg. lev. gewicht			
	aankoop	51 ct.	51 ct.	51 ct.
	verkoop	67 ct.	67.5 ct.	67 ct.

VETMESTEN OP WEIDE EN STAL VAN OSSEN IN ZEELAND, IN 1942, GEVAL II.

1	Aankoop dier	247.50	192.50	220.---
2	Onkosten aankoop + commissie	15.33	15.33	15.33
3	Voederkosten	146.97	212.44	179.70
4	Verzorgingskosten	22.62	34.55	28.59
5	Veearts	1.---	1.---	1.---
6	Stalling	2.---	2.---	2.---
7	Verzekering, sterfterisico	3.44	5.27	4.35
8	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46
9	Kapitaalrente	12.73	18.90	15.82
10.	Premie afkeuring	2.---	2.---	2.---
	Totaal	456.05	486.45	471.25
	AF: Opbrengst strooisel + mest	19.23	30.89	25.06
		436.82	455.56	446.19
11.	BN: Provisie handelaar $1\frac{1}{2}\%$	6.72	7.01	6.86
12.	Omzetbelasting 1%	4.48	4.67	4.58
13.	Ondernemersloon	-	-	-
	Totale kosten	448.02	467.24	457.63
	Levend gewicht aankoop	450 kg.	350 kg.	400 kg.
	verkoop	624 kg.	632 kg.	628 kg.
	Kostprijs per kg. lev. gewicht			
	aankoop	55 ct.	55 ct.	55 ct.
	verkoop	72 ct.	74 ct.	73 ct.

VETMESTEN OP WEIDE EN STAL VAN OSSEN IN ZEELAND IN 1942, GEVAL III.

Toegelicht in Bijl. IV onder No:	Kostenelementen	Noord- welle	Zonne- maire	Gemiddeld
1.	Aankoop dier	274.50	213.50	244.---
2.	Onkosten aankoop+commissie	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	146.97	212.44	179.71
4.	Verzorgingskosten	22.62	34.55	25.58
5.	Veearts	1.---	1.---	1.---
6.	Stalling	2.---	2.---	2.---
7.	Verzekering, sterfterisico	3.71	3.48	3.60
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46
9.	Kapitaalrente	13.81	12.55	13.18
10.	Premie voor afkeuring	2.---	2.---	2.---
	Totaal	484.40	499.31	491.86
	AF: Opbrengst mest	19.23	30.89	25.06
		465.17	468.42	466.80
11.	BU: Provisie handelaar 1½%	7.54	7.59	7.56
12.	Omzetbelasting 1%	5.03	5.06	5.04
13.	Ondernemersloon	25.---	25.---	25.---
	Totale kosten	502.74	506.07	504.40
	Levend gewicht bij aankoop	450 kg.	350 kg.	400 kg.
	verkoop	624 kg.	632 kg.	628 kg.
	Kostprijs p.kg. levend gew.			
	aankoop	61 ct.	61 ct.	61 ct.
	verkoop	80.5 ct.	80 ct.	80 ct.

VETMESTEN OP WEIDE EN STAL VAN OSSEN IN ZEELAND IN 1942, GEVAL IV.

1.	Aankoop dier	306.---	238.---	272.---
2.	Onkosten aankoop+commissie	15.33	15.33	15.33
3.	Voederkosten	146.97	212.44	179.70
4.	Verzorgingskosten	22.62	34.55	28.59
5.	Veearts	1.---	1.---	1.---
6.	Stalling	2.---	2.---	2.---
7.	Verzekering, sterfterisico	4.03	5.91	4.97
8.	Kosten verkoop	2.46	2.46	2.46
9.	Kapitaalrente	15.05	21.62	18.34
10.	Premie afkeuring	2.---	2.---	2.---
	Totaal	517.46	535.31	526.39
	AF: Opbrengst strooisel+mest	19.23	30.89	25.06
		498.23	504.42	501.33
11.	BU: Provisie handelaar 1½%	8.43	8.53	8.48
12.	Omzetbelasting 1%	5.62	5.69	5.65
13.	Ondernemersloon	50.---	50.---	50.---
	Totale kosten	562.28	568.64	565.46
	Levend gewicht bij aankoop	450 kg.	350 kg.	400 kg.
	verkoop	624 kg.	632 kg.	628 kg.
	Kostprijs p.kg. levend gew.			
	aankoop	68 ct.	68 ct.	68 ct.
	verkoop	90 ct.	89.5 ct.	90 ct.

RAPPORT NO.14, BIJLAGE I.

OVERZICHT VAN DE VERSCHILLENDE KOSTENELEMENTEN; DE PRIJZEN ZIJN GEBASEERD

OP DE AFZETWAARDE LOCO-BOERDERIJ.

(voor toelichting zie Bijlage II).

Kostenelementen:	1939	1940		1941		1942	
	Basis-prijs	Wijz. coef.	Prijs	Wijz. coef.	Prijs	Wijz. coef.	Prijs
1. Volle melk kg. ct.	6.—	1.18	7.10	1.31	7.87	1.67	10.—
2. Ondermelk kg. ct.	1.37	1.18	1.61	1.73	2.36	1.83	2.50
3. Kg. Zw. grasland <i>ct.</i>	4.75	1.03	4.90	1.18	5.60	1.30	6.15
4a. 1000 kg. weidekooi 1e kw.	37.69	1.03	38.82	1.18	44.47	1.30	49.—
4b. 1000 kg. " 2e kw.	34.58	1.03	35.62	1.18	40.80	1.30	44.95
4c. 1000 kg. " 3e kw.	31.50	1.03	32.44	1.18	37.17	1.30	40.95
5a. 1000kg. lucernekooi 1e kw.	41.58	1.03	42.83	1.18	49.06	1.30	54.05
5b. 1000 kg. " 2e kw.	38.46	1.03	39.61	1.18	45.38	1.30	50.—
5c. 1000 kg. " 3e kw.	35.38	1.03	36.44	1.18	41.75	1.30	46.—
6. 1000 kg. erwtenstroo	17.65	1.03	18.18	1.18	20.83	1.30	22.95
7. 1000 kg. boonestroo	16.12	1.03	16.60	1.18	19.02	1.30	20.95
8. 1000 kg. graanstroo	12.23	1.03	12.60	1.18	14.43	1.30	15.90
9. 1000 kg. tarwekaf	—	—	—	—	—	—	—
10. 1000 kg. voederbieten 13%	8.50	1.14	9.70	1.32	11.20	1.40	11.90
11. 1000 kg. verse suikerbietenkoppen en -loof	2.96	1.14	3.37	1.32	3.91	1.40	4.14
12. 1000 kg. suikerb. koppen	4.33	1.14	4.94	1.32	5.72	1.40	6.06
13. 1000 kg. ensilage van kop en blad	4.80	1.14	5.47	1.32	6.34	1.40	6.72
14. Krachtvoer kg. ct.	10.22	—	10.94	—	13.35	—	16.15
15. Verzorgingskosten per dier per dag in centen	—	—	—	—	—	—	—
a. mestvee op stal	8.05	1.15	9.23	1.24	10.02	1.33	10.71
b. jongvee op stal	5.37	1.15	6.15	1.24	6.68	1.33	7.14
c. mest-en jongvee op de weide zonder bijvoer	0.34	1.15	0.39	1.24	0.42	1.33	0.45
d. mest-en jongvee op de weide met bijvoer	1.70	1.15	1.96	1.24	2.12	1.33	2.26
16. Veearts p. dier p. maand in ct.	6.—	—	6.50	—	7.25	—	8.—
17. Stalling per dier per periode	1.75	—	1.75	—	1.75	—	1.75
18a. Strooisel-mest jongdier opbrengst in ct. p. dier p. dag	5.63	—	5.57	—	5.29	—	5.12
18b. Strooisel-mest mestdier opbrengst in ct. p. dier per dag	11.25	—	11.13	—	10.58	—	10.23

600
200
400

L.E.I.

TOELICHTING OP BIJLAGE I: "OVERZICHT VAN DE VERSCHILLENDE KOSTENELEMENTEN"1. Volle melk.

Netto industriewaarde van de melk.

2. Ondermelk.

In 1942 de officiële prijs. De vorige jaren in gelijke verhouding tot de industriewaarde voor volle melk als die in 1942.

3. Grasland.

De opbrengst aan nuttige zetmeelwaarde uit grasland en de productiekosten daarvan zijn als volgt berekend. Voor gevallen, dat in sterke mate gemengd beweiding (mestvee en ander vee) heeft plaats gevonden, is het mestvee berekend naar de behoefte aan zetmeelwaarde in verband met het levend gewicht.

	1939	1940	1941	1942
Pacht	f. 90.--	f. 90.--	f. 90.--	f. 90.--
Bemesting	f. 20.--	f. 20.--	f. 15.--	f. 15.--
Paarden- en manarbeid	f. 12.50	f. 15.50	f. 18.75	f. 21.--
Algemeene kosten	f. 7.50	f. 9.--	f. 10.50	f. 12.--
Totaal	f. 130.--	f. 134.50	f. 134.25	f. 123.--
Opbrengst nuttige zw.	2750	2750	2400	2000
Prijs per kg. zw.	4.75 ct.	4.9 ct.	5.6 ct.	6.15 ct.

Pacht was dus alle jaren gelijk. Bemesting in verband met kunstmest-schaarschte in 1941 verminderd en in 1942 nihil. In verband hiermede is ook de opbrengst in 1941 en 1942 verminderd. De paarden en manarbeidskosten stijgen ongeveer als voor punt 15 wordt aangegeven, terwijl ook met een stijging der algemeene onkosten moet worden rekening gehouden. Voor gevallen waarin alleen mestvee geweid werd of de weidedagen van het andere vee bekend waren, is uitgegaan van de werkelijke kosten.

4. Weidehooi.5. Lucernehooi.

I. Regeeringsprijs 1941/1942 voor ongeperst hooi afgehaald boerderij.

II. Onkosten levering (laden, weegloon).

III. Netto opbrengst, te berekenen bij zelf vervoeren aan het vee.

	I	II	III
<u>Weidehooi</u>			
1e kwaliteit	f. 50.50	f. 1.50	f. 49.--
2e kwaliteit	f. 46.45	f. 1.50	f. 44.95
3e kwaliteit	f. 42.45	f. 1.50	f. 40.95
<u>Lucernehooi</u>			
1e kwaliteit	f. 55.55	f. 1.50	f. 54.05
2e kwaliteit	f. 51.50	f. 1.50	f. 50.--
3e kwaliteit	f. 47.50	f. 1.50	f. 46.--

Bij de productiekostenberekening is met de 2e kwaliteit gerekend. Kanthooi en dijkhooi 3e kwaliteit.

De productiekostenverandering 1939-1942 is gelijk gesteld met die voor 1 k Zw. uit weiland (zie 2).

6. Erwtenstroo7. Br. of w. boonstroo.8. Graanstroo.

Erwtenstroo = schokkererwten

Graanstroo = goede kwaliteit buitenstroo

I. Regeeringsprijs 1941/1942 ongeperst afgehaald boerderij.

II. Onkosten levering (laden, weegloon)

III. Netto opbrengst te berekenen bij zelf vervoeren aan het vee.

	I	II	III
Schokkererwtenstroo	f. 24.25	f. 1.30	f. 22.95
Br. of w. boonstroo.	f. 22.25	f. 1.30	f. 20.95
Goed buitenstr. granen	f. 17.20	f. 1.30	f. 15.90

Voor de verschillende jaren zijn dezelfde prijsverhoudingen als voor het hooi genomen.

9. Tarwekaf.

Het afvalproduct wordt weinig verkocht. Om deze reden is het bij de kostprijsberekening van graan niet als opbrengst gerekend, zoodat het nu evenmin als "kosten" wordt geteld.

10. Voederbieten.

Voederbieten (13% droge stof bij de berekening aangenomen).

Regeeringsprijs 1941/1942. Groep 14 met 12 % droge stof f.11.- franco schip of wagon.

Leveringskosten gemiddeld van 2 bedrijven f. 1.38

Bietenprijs op het land f.11.- - f.1.38 = f. 9.62

Gem. kosten inkuilen (werkstroo) f. 1.40

Prijs van aan het vee vervoerde bieten f.11.02

prijs van 13% bieten $13/12 \times f.11.02 = f.11.90$

De prijzen 1939-1941 afgeleid uit 1942 in verhouding tot de productiekosten op een bedrijf op Schouwen.

Het gewichtsverlies in den loop van den winter valt weg tegen de tarra bij levering.

11. Versche suikerbietenkoppen en -bladeren.

12. Versche suikerbietenkoppen.

13. Suikerbietenkoppen en -bladerenensilage.

I. Versch loof per ha.

Bemestingswaarde f. 55.--

Extra zorg bij het oogsten (op hoopjes) f. 7.20

Stuk rijden land f. 5.--

Oogsten 41 manuren (44.4 ct. zeer drukke tijd) f. 18.20

Oogsten 41 paardenuren (44.4 ct. zeer drukke tijd) f. 18.20

Kosten per ha. (25000 kg.) f.103.60

Per 100 kg. f.103.60 : 25 = f.4.14.

II. Koppen per ha.

Bemestingswaarde (+ $\frac{1}{4}$) f. 14.--

Koppen snijden direct bij het oogsten f. 14.--

Stuk rijden land f. 1.25

Oogsten per 7000 kg. f. 9.31

Kosten per ha. (7000 kg.) f. 38.56

Per 1000 kg. f.38.56 : 7 = f. 5.51

Verlies bij bewaring 10% f. 0.55

Kosten per 1000 kg. f. 6.06.

III. Ensilage.

Kosten onder I f.103.60

Kosten kuil per ha. f. 14.--

Kosten per ha. (17500 kg.) f.117.60

Kosten per 1000 kg. f. 6.72

De prijzen voor 1939, 1940 en 1941 zijn in dezelfde verhouding omgerekend als die voor voederbieten.

14. Krachtvoer.

In 1939 : gemiddelde groothandelsprijs, ontleend aan de Marktberichten van het "Centraal Bureau" te Rotterdam, van lijnkoeken, soyakoeken, grondnotenkoeken, krachtvoer voor melkvee A, brokjes en koekjes voor melkvee A, mengvoeder L 3, koekjes L 4, brokjes L 4. Deze prijs wordt vermeerderd met 25% om de kleinhandelsprijs te krijgen. f.8.18 + f.2.04 = f.10.22 per 100 kg.

In 1940 : gemiddelde groothandelsprijs van lijnkoeken, soyakoeken, mengvoeder L 3, koekjes L 4, brokjes L 4, vermeerderd met een opslag van 25%. f.18.75 + f.12.19 = f.10.94 per 100 kg.

In 1941 : gemiddelde groothandelsprijs van lijnkoeken, mengvoeder L 3, koekjes L 4 en brokjes L 4, vermeerderd met een opslag van 25%. f.11.08 + f.2.27 = f.13.35 per 100 kg.

In 1942 : gemiddelde groothandelsprijs van eiwitrijk mengvoeder L 1, eiwitrijke koekjes en brokjes L 2, vermeerderd met een opslag van 25%. f.12.92 + f.3.23 = f.16.15 per 100 kg.

15. Arbeidsloon + sociale lasten.

In 1939 bedroegen de sociale lasten 6.5 % van het loon.

In 1942 bedragen de sociale lasten 14 % van het loon.

De stijging van het loon van 1939 tot 1942 is 24.5 %.

Loon in 1939 : a. Loon in 1942 : 1.245 a

Sociale lasten in 1939: 0.065 a. Sociale lasten 0.14 x 1.245a=0.174 a

1.065 a

1.419 a

Stijging van 1939 - 1942 dus van 1.065 a op 1.419 a = 33%.

Er is uitgegaan van een gem. uurloon van 24½ ct, in 1939.

Waar bij de veeverzorging en de controle daarop ook onvolwassen krachten meewerken, is gerekend met 85% van dit loon.

Verzorging mestvee op stal: 1 persoon kan 20 mestdieren verzorgen.
per week 55 arbeidsuren.

Verzorging jongvee op stal: 1 persoon kan 30 stuks jongvee verzorgen.
per week 55 arbeidsuren.

Verzorging mestvee en jongvee op de weide:

a. zonder bijvoer 1 minuut per dier per dag.

b. met bijvoer 5 minuten per dier per dag.

16. Vecarts. } zie onder 4 en 5 van Bijlage III.
17. Stalling.

18. Strooisel, mest, gier.

Stroo per dag voor een jong dier tot 2 jaar 1½ kg. per dag; mestdier 3 kg.

Mest en gier resp. 30 kg. en 60 kg. per dag.

Waarde per 1000 kg. mest is in 1939 - 1942 op f.2.50 gesteld.

De netto opbrengst per dag in centen is dan:

	1939		1940		1941		1942	
	jong dier	mest- dier	jong dier	mest- dier	jong dier	mest- dier	jong dier	mest- dier
Opbrengst mest:	7.5	15.-	7.5	15.-	7.5	15.-	7.5	15.-
Kosten stroo :	1.87	3.75	1.93	3.87	2.21	4.42	2.38	4.77
Blijft:								
Opbrengst mest:	5.63	11.25	5.57	11.13	5.29	10.58	5.12	10.23

SPECIFICATIE VAN DE KOSTEN VAN EEN MAGERE VAARS (1½ j.) EN EEN MAGERE OS (2 j.).
Toelichting op Staat A.

1. Waarde nuchter kalf.

De waarde van een nuchter kalf is bepaald op f15.- in 1939. Dit is slechts geschat, aangezien een kostenberekening vrij kwestieus is, doordat het kalf betrekkelijk als "bijproduct" van de melkveehouderij kan worden gezien. De extra voederkosten voor de koe, uitsluitend ten behoeve van het kalf, bedragen ongeveer f.10.-, daarbij komen nog dekgeld en sterftekosten.

2. Kosten van voeding.

Gebruikte voedernormen en rantsoenen
Melkgebruik 15 Maart-15 November

Volle melk	Ondermelk
p.dag in kg.	p.dag in kg.
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50
51	51
52	52
53	53
54	54
55	55
56	56
57	57
58	58
59	59
60	60
61	61
62	62
63	63
64	64
65	65
66	66
67	67
68	68
69	69
70	70
71	71
72	72
73	73
74	74
75	75
76	76
77	77
78	78
79	79
80	80
81	81
82	82
83	83
84	84
85	85
86	86
87	87
88	88
89	89
90	90
91	91
92	92
93	93
94	94
95	95
96	96
97	97
98	98
99	99
100	100

1e week	3.5	-
2e week	6.-	-
3e week	7.5	-
4e week	6.5	2.-
5e week	5.-	4.5
6e week	3.-	8.-
7e week	2.-	9.-
8e week	1.-	10.-
9e week	1.-	10.-
3e maand	-	10.-
4e maand	-	9.-
5e maand	-	8.-
6e maand	-	7.-
7e maand	-	6.-
8e maand	-	3.-

+ 250 kg. +1600 kg.

1e voederperiode 15 Maart-15 Mei

(2 mnd. '40)

Totaal verbruik en kosten

250kg,volle melk à 5.9 ct.en à 7.1 ct

300 kg. onde melk à 1.61 ct.

30 kg, weidehoof à f.29.84 en à f.35.62

45 kg.voederbiesten à f.8.11 en.

à f.9.70

1. *Chlorophyll a* (mg/g dry weight) = $\frac{12.7}{1000} \times \text{Absorbance at } 663 \text{ nm} \times \text{Volume of extract (ml)}$

2e vorderperiode 16 Mei-15 November

(6 mnd. '40)

Half Mei kunnen de kalveren op de weide en blijven aldaar tot half November, gedurende welken tijd een afnemende hoeveelheid ondermelk wordt bijgevoerd. Gedurende de laatste $\frac{1}{2}$ maand wordt ook eenig versch bietenloof bijgevoerd dat omtrent dien tijd volop beschikbaar is, terwijl de weide tegelijkertijd minder wordt. Aangenomen is, dat de kalveren omtrent dien tijd 10 kg. versche suikerbietenkoppen en -bladeren per dag opnemen.

Transporteeren

Prijzen der voederartikelen tegen			
Kale kostprijs		Verkoopwaarde af-boerderij	
vaars	os	vaars	os
14.75	14.75	17.75	17.75
4.83	4.83	4.83	4.83
0.90	0.90	1.07	1.07
0.36	0.36	0.44	0.44
20.84	20.84	24.09	24.09

Transporteeren

		Prijzen der voederartikelen tegen			
		Kale kostprijs		Verkoopwaarde af-boerderij	
		vaars	os	vaars	os
Transport		57.94	57.94	61.19	61.19
Voederverbruik van 1 Jan. tot 15 April dus 2310 kg. voederbieten, 420 kg. weidehooi en 32.5 kg. grondnotenmeel.					
Totaal verbruik en kosten :					
van 16 November - 31 December :					
736 kg. suikerbietenkoppen à f.4.94	3.63	3.63	3.63	3.63	
189 kg. erwtenstroo à f.14.99 en à f.18.18	2.83	2.83	3.44	3.44	
18.5 kg. krachtvoer à f.10.94	2.02	2.02	2.02	2.02	
van 1 Januari - 15 April :					
2310 kg. voederbieten à f.9.39 en à f.11.20	21.69	21.69	25.87	25.87	
420 kg. weidehooi à f.33.77 en à f.40.80	14.08	14.08	17.14	17.14	
32.5 kg. krachtvoer à f.13.35	4.01	4.01	4.01	4.01	
4e voederperiode 16 April-30 September (5½ mnd. 1941)					
In de weide zonder bijvoeding.					
De behoefte van een vaars gedurende dezen tijd : 168 x 3300 g. zw. = 554 kg. zw. (lev.gew. 300 kg.)					
Voor een os idem 168 x 3400 = 571 kg. zw. (lev.gew. 315 kg.)					
Totaal verbruik en kosten:					
Vaars: 554 kg. zw. uit gras à 5.6 ct.	31.02		31.02		
Os : 571 kg. zw. uit gras à 5.6 ct.		31.98		31.98	
5e voederperiode 1 October-15 December (2½ mnd. 1941)					
Gedurende dezen tijd verblijft het jongvee ook op de weide en vindt daar een gedeelte van zijn voedsel.					
Daarnaast wordt op de weide versch bietenloof (suikerbietenkoppen en -bladeren) bijgevoerd, waarvan aangenomen wordt dat een vaars gemiddeld 25 kg. en een os 28 kg. per dag op eet.					
Voor de geheele periode dus:					
voor een vaars : 1900 kg. en					
voor een os : 2130 kg.					
Het aandeel van de weide wordt gedurende deze periode gesteld op 1.2 kg. zetmeelwaarde per dag of 91 kg. per periode.					
Dit is vrij hoog, doch hierin zit verdisconteerd het feit, dat de weide door beweiding tot diep in den herfst sterk lijdt.					
Totaal verbruik en kosten:					
91 kg. zw. uit grasland à 5.6 ct.	5.10	5.10	5.10	5.10	
1900 kg. suikerbietenkoppen en -bladeren à f.3.91	7.43		7.43		
2130 kg. suikerbietenkoppen en -bladeren à f.3.91		8.33		8.33	
Transporteeren		149.75	151.61	160.85	162.71

RAPPORT NO. 14, Vervolgblad 3 van Bijlage III.

Prijzen der voederartikelen tegen:				
Kale kostprijs		Verkoopwaarde af-boerderij		
vaars	os	vaars	os	
Transport				
6e voederperiode 16 December-15 Maart				
(3 mnd. 1941-1942)				
Deze geldt alleen voor de ossen.				
Het stalrantsoen kan dan als volgt worden gedacht :				
Dr.st. v.r.e. zw..				
15 kg.voederbieten				
13%	1950	165	1335	
15 kg. ingek. suikerbietenkoppen	3450	210	1275	
5 kg.peulvruchtenstroo	4300	220	1025	
	9700	595	3635	
Norm (425 kg) 6-10 kg.	560	3700		
Gedurende deze periode wordt dan verbruikt 1350 kg.voederbieten 13%, 1350 kg. ingekuilde bietenkoppen en -bladeren en 450 kg.peulvruchtenstroo.				
Totaal verbruik en kosten:				
1350 kg.voederbieten à f.9.96 en à f.11.90		13.45		16.06
1350 kg.ingekuilde bietenkoppen à f.6.72		9.07		9.07
450 kg. peulvruchtenstroo à f.18.91 en à f.22.95		8.51		10.33
Totale kosten voeding.	149.75	182.64	160.85	198.17

3. Verzorging.

Waar bij de veeverzorging en de controle op het vee ook onvolwassen krachten meewerken, is gerekend met 85% van de kosten voor volwassen arbeiders.

Verzorging mestvee op stal: 1 persoon kan 20 mestdieren verzorgen.

Per week 55 arbeidsuren.

Verzorging jongvee op stal: 1 persoon kan 30 stuks jongvee verzorgen.

Per week 55 arbeidsuren.

Verzorging mestvee en jongvee op de weide:

a.zonder bijvoer 1 minuut per dier per dag.

b.met bijvoer 5 minuten per dier per dag.

Berekening van de kosten:

	Vaars.	Os.
61 dagen à 6.15 ct.	3.75	3.75
184 " à 1.96 ct.	3.61	3.61
46 " à 6.15 ct.	2.83	2.83
105 " à 6.68 ct.	7.01	7.01
168 " à 0.42 ct.	0.71	0.71
76 " à 2.12 ct.	1.61	1.61
16 " à 6.68 ct.		1.07
74 " à 7.14 ct.		5.28
	19.52	25.87
	=====	=====

RAPPORT NO.14, Vervolgblad 4 van Bijlage III.

4. Veearts.

Deze kosten zijn afgeleid uit praktijkgegevens, waarbij er mee gerekend is, dat voor deze dieren de veearts zelden noodig is. Berekening van de kosten:

	1940	1941	1942	Totaal
Os	58	83	20	1.61
Vaars	58	87		1.45

5. Stalling.

Rente, afschrijving en onderhoud schuur van f.6.000.- à 7% = f.420.-. Voor 20 dieren 1/12 schuurruimte is (f.420.-:12):20 = f.1.75 p.dier per stalperiode.

6. Verzekering tegen de risico van sterfte en ongelukken.

Gemiddeld was dat 1.8% van de waarde bij 80% vergoeding. Dat is dus 2 $\frac{1}{4}$ % bij 100% vergoeding. Dit geldt echter voor gemengde verzekeringen van melk-, jong- en mestvee. Waar de eerste categorie ~~verreweg~~ de meeste risico brengt, is voor jongvee gerekend met: 1 % van de eindwaarde van het 1e jaar + 1% van de eindwaarde van het 2e jaar.

Voor mestvee met: 1/12% van de beginwaarde + 1/12% van de helft der toegevoegde waarde; alles per maand dat het dier op het bedrijf is.

7. Kosten van verkoop.

Na het optreden van de Veehouderij-Centrale zijn de kosten per dier volgens de gegevens van 2 bedrijven :

Touw en drijfloon	f.0.56
Vracht	f.0.85
Afhalen, stallen, wegen	f.1.05
	<u>f.2.46</u>

8. Kapitaalrente.

Uitgegaan is van 4% per jaar. Gerekend wordt met de periode dat het dier op het bedrijf is. Over de waarde aan het begin der periode wordt 4% per jaar gerekend.

De berekening over de toegevoegde waarde (= waarde aan het einde der periode waarde aan het begin der periode) is als volgt: de uitgaven, die geleidelijk worden gedaan, geschieden meerendeels aan het einde der periode, zoodat als gemiddelde investering over de geheele periode 3/8 van de toegevoegde waarde is te beschouwen.

9. Strooisel; mest.

(zie toelichting op de kostenelementen Bijlage II ad. 18).

	1940	1941	1942	Totaal
Opbrengst				
Os	5.96	10.42	3.79	20.17
Vaars	5.96	9.57		15.53

10. Ondernemersloon.

Zie tekst.

11. Omzetbelasting.

12. Provisie handelaar.

De omzetbelasting en de provisie van den handelaar bedragen tezamen 2 $\frac{1}{2}$ % van de totale kosten. Derhalve zijn de totale kosten zonder deze beide elementen met 100/97.5 vermenigvuldigd, van welk bedrag 1% resp. 1 $\frac{1}{2}$ % is berekend.

13. Levend gewicht.

Het levend gewicht in kg. is voor de magere vaars op 380 kg. en voor de os op 450 kg. gesteld.

-o-o-o-o-o-

SPECIFICATIE VAN DE GEGEVENS DER BEDRIJVEN, VERMELD
OP DE STATEN C, D EN E. (p. 7 t/m 12).

Algemeen.

1. Aankoop dier.
De gewichten bij aankoop, zooals deze door de bedrijven zijn opgegeven, zijn vermenigvuldigd met den prijs per kg. levend magere vee; voor de berekening dezer prijzen wordt verwezen naar de stat A en F, op pag. 6 en 4 van de tekst.
2. Onkosten van aankoop en commissie.
Deze zijn voor alle bedrijven aangehouden op f. 15.33, welk bedrag aan de praktijk is ontleend.
3. Voederkosten.
Voor de prijzen wordt verwezen naar de bijlagen I en II, en voor de hoeveelheden naar de hieronder volgende details der afzonderlijke bedrijven.
4. Verzorgingskosten.
Zie 3.
5. Veearts.
Door den Rijkszuivelconsulent voor Zeeland berekend.
6. Stalling.
7. Verzekering en sterfte-risico.
8. Kosten verkoop.
9. Kapitaalrente.
11. Provisie handelaar.
12. Omzetbelasting.
Zie voor de punten 6, 7, 8, 9, 11 en 12 de betreffende opmerkingen in bijlage III.
10. Premie voor afkeuring.
Deze is gemiddeld op f. 2.- te stellen.
13. Ondernemersloon.
Zie tekst.

Het materiaal.

Het materiaal, dat bewerkt werd, komt uit de praktijk. Het heeft dus betrekking op Zeeuwsche vetweiderij- of mestersbedrijven, die op een zeer behoorlijk peil staan voor dit bedrijfsdebe.

De gegevens zijn in de meeste gevallen niet geheel volledig, sommige gewichten berusten op zeer deskundige schattingen. Het ontbrekende voor de volledige berekeningen werd aangevuld via bespreking met de betrokkenen.

Bewerkt zijn de volgende gevallen.

1. Zuiver vetweidersbedrijf op Walcheren + 10 ha. Geste koeien
2. Zuiver vetweidersbedrijf in Zeeuwsch Vlaanderen, gemengd met jongvee en paarden, + 12 ha. Geste koeien.
3. Vetweidersbedrijf in den Wilhelminapolder + 90 ha. Voeding op de weide aangevuld met bietenloofensilage en in den herfst verse suikerbietenkoppen en - bladeren of alleen koppen.
125 geste koeien met 92 werkpaarden en 30 jonge paarden worden gemengd geweid.
4. Vetmesten op stal van geste koeien in den Wilhelminapolder + 125 per jaar. Eerst bietenafval, later hooi en bietenloofensilage
5. Vetmesten geste koeien Schouwen. Bietenafval, mesten op stal met kuilvoer, hooi, stroo en kaf.
6. Vetmesten van geste koeien Schouwen.
Bietenafval, mesten op stal met weinig kuilvoer, veel mangels, vrij veel hooi en kaf.
7. Vetmesten van ossen van 1½ á 2 jaar gedurende ruim 1 jaar op Schouwen.
Herfst: weide en bietenkoppen. Winter op stal: kanthooi, stroo, kaf, kuil. Zomer: weide. Herfst: weide + bietenafval. Winter op

- stal: kuil, stroo, kaf.
 8. Vetmesten van ossen van 1½ à 2 jaar gedurende ruim 1 jaar op Schouwen.
 Herfst : weide en bietenafval. Winter op stal : bieten, kuilvoer, hooi, stroo, kaf. Zomer: weide. Herfst : weide, bietenafval. Winter op stal : koppen, mangels, kuilvoer, hooi, stroo, kaf.
Vetweiden van guste koeien.

1. Grijpskerke.

Op 10.30 ha. middelmatig goed, uitstekend verzorgd weiland, uitsluitend weidekoeien.

Weiland.

Pachtprijs per ha.	f. 90.-
Kunstmest:	
750 kg. slakkenmeel	
250 kg. am. sulfaat	
125 kg. kalksalpeter	
Arbeidsloon weiland	" 30.-
Aandeel algemeene kosten	" 12.-

Bijvoer.

21.500 kg. bietenloof.

Weidedieren.

1939 Ingeschaard, afgeleverd.

In het voorjaar gekocht 28 guste koeien, meest jong, enkele ouder.

In Juli-Aug. gekocht 11 guste koeien.

Gewicht 28 x + 530 kg. tegen f. 5.050.-

11 x + 470 kg. tegen " 1.800.-

39 + 513 kg. à 34½ " 6.850.-

Ingeschaard tusschen 27 Maart en 15 April 28 dieren, gemiddeld 6 April.

Ingeschaard tusschen half Juli en half Augustus 11 dieren, gemiddeld 2 Augustus.

Afgeleverd tusschen 15 Juli en 15 November 28 dieren en tusschen 9 November en 7 December 11 dieren.

1939 Weidedagen en verzorgingskosten

Weidedagen zomergroep 130, herfstgroep 105, gemiddeld 123, grenzen 100 tot 220 dagen.	<u>totaal</u>	<u>per koe</u>
zonder bijvoer	4153	106
met bijvoer	643	17

1939 Groei.

Mager 39 dieren van 39 x 513 kg. = 20010 kg.

à 34½ ct. tot vet 39 x 590 kg. = 23010 "

Groei zomerkoeien van 530 tot 605 kg. = 75 kg.

Groei herfstkoeien van 470 tot 550 kg. = 80 kg.

Gemiddelde groei 77 kg. of 626 gr. per dag.

1942. Wegens het niet gebruik van kunstmest 75% van het normal getal, d.i. 29 weidedieren. Groei en weidedagen gelijk aangenomen.

2. Oostburg.

Vetweiden gedurende vele jaren, ervaren veehouder en handelsman. Op 12 ha. goede kwaliteit weiland, die goed verzorgd zijn. Weiden van guste koeien van alle leeftijden met enkele ossen en vaarzen en jongvee en paarden. Van voorjaar tot herfst in 1939 naast 26 weidedieren, geleidelijk 11 pinkossen en - vaarzen, 4 jonge paarden, 3 werkpaarden en 5 magere, niet afgeweide koeien. De weidedagen zijn precies bekend. Zoo laat zich voldoende nauwkeurig berekenen voor '39: per ha. weiland benutbare zetmeelwaarde 3125 kg.

Voor het weidevee 58.7%
 Voor het andere vee 41.3%

Van de kosten voor het weiland is daarom 59.7% op rekening van het weidevee gebracht.

Weiland.

Pacht per ha.	f. 90.-
Kunstmest:	
500 kg. am. sulfaat	
500 kg. salpeter:	
Arbeidsloon	" 25.50
Aandeel algemeene kosten	" 12.-

Weidedieren.

1939 ingeschaard en afgeleverd.

Tusschen 4 Maart en 25 April ingeschaard : 3 ossen, 2 vaarz.
 3 jonge en 18 oudere gaste koeien. Samen 26 magere dieren, wegende 1393
 kg. (536 kg.) voor f. 4858.20 met kosten.

Prijzen per dier f. 186.85; per kg. levend f. 0.35.

Verkocht tusschen 1 Juli - 20 October 26 vette dieren, 15748 kg.
 (606 kg.) voor f. 5768.30.

Prijs per dier f. 221.86; per kg. levend f. 0.36.

1939 Weidedagen en verzorgingskosten.

Totaal 3147 weidedagen zonder bijvoer. Per koe 121 weidedagen
 zonder bijvoer. Grenzen 35 tot 188 weidedagen.

1939 Groei.

Van 536 kg. tot 606 kg. = 70 kg. of 580 gr. per dag.

1942.

Wegens het niet gebruiken van kunstmest 75% van het normale getal
 is 20 weidedieren. Groei en weidedagen gelijk aangenomen.

3. Wilhelmingdorp.

Op 90 ha. weiland worden gemiddeld 125 gaste koeien, 90 werkpaarden
 en 30 jonge paarden geweid. Ook wordt 15 ha. gehooïd. Het weiland is van
 matige kwaliteit en niet voldoende om de dieren zonder bijvoeding vet
 te weiden, vandaar dat van omstreeks begin Juli eenig kuilvoer wordt bij
 gevoerd tot den tijd, dat het versehe bietenloof weer beschikbaar
 komt. In het najaar wordt vanaf October tot den staltijd versch bieten-
 loof in de weide bijgevoerd.

De gegevens zijn van vroegere jaren omgerekend op den toestand in
 1942.

Weiland.

Zie kostenelementen. Per koe precies 7 kg. zetmeelwaarde. Het was
 niet mogelijk het aantal weidedagen van de paarden vast te stellen.
 Onze veronderstelling berust op voedernormen en klopt ook met practisch
 inzicht omtrent de beweiding.

Weidedagen.

Eerst 30 dagen (April) op stal, toen op de weide.

Gemiddeld 183 dagen gemest, grenzen 150 tot 220 dagen.

Staldagen	30
Weidedagen zonder bijvoer	61
Weidedagen met bijvoer	92

Groei.

Totaal 125 dieren (oude en jonge gaste koeien van goede B- en
 C-kwaliteit, meest B)

Meerendeels gezonken IJselvee.

50 stuks of 40% in 150 dagen +	80 kg. tot 28 Aug.
25 " " 20% in 183 " +	100 " " 1 Oct.
50 " " 40% in 220 " +	120 " " 6 Nov.

Groei van gemiddeld 435 kg. tot 535 kg.

Groei per dag 541 gr.

L.E.I.

Voeding.

30 dagen April
 30 x 40 kg. bietenensilage = f. 10.80
 30 x 5 " dijkhooi
 61 dagen weide Mei-Juni
 61 x 7 kg. zw.
 Juli tot in Oct.
 Op de weide en per dag 17.5 kg. ensilage. Uit de weide totaal
 10600 weidedagen à 5.34 kg. zw. is 56604 kg. zw.
 Oct. en Nov.
 Versch bietenloof met koppen op de weide 80 kg. per dier per
 dag.
 1100 voederdagen is 88000 kg.

Vetmesten op stal van gaste koeien.

4. Wilhelminadorp.

Elken winter worden gemiddeld 125 koeien op stal gemest. De
 gegevens zijn van vroegere jaren omgerekend op den toestand van 1942.
 Kwaliteit koeien als hiervoor. Aankoop voór de bieten campagne
 begint.

1 maand bietenloof op de weide
 2 mnd. bietenkoppen + dijkhooi op stal
 Verder 40 kg. bietenensilage plus dijkhooi op stal.

Mestdagen.

1 - 31 Oct. versch loof op de weide	31
1 Nov. - 31 Dec. bietenkoppen op stal	61
1 Jan. gem. 4 April stalrantsoenen	94
Gemiddeld aantal mestdagen	186

Groei.

Totaal 125 dieren, oude en jonge gaste koeien van B en C
 kwaliteit (meest B). Meest IJsselvee.
 Groei 435 tot 535 kg. is 100 kg.
 per dag 538 gr.

Voeding.

31 dagen 80 kg. loof (niet uit de weide)
 61 " 41 " koppen op stal
 61 " 5 " dijkhooi
 94 " 40 " ensilage
 94 " 5 " dijkhooi

5. Noordwelle.

Veemesten op stal is regel; echte vakmensen; 16 gaste koeien
 (C-dieren) voor de Centrale.
 Aankoop gemiddeld 10 October.
 25 dagen weide, 10 dagen weide plus kop en blad, 9 dagen stal en
 weide, toen op stal.

Mestdagen.

Gemiddeld begin 10 October.
 Gemiddeld weg 3 April 173 dagen
 17 Febr. 4 dieren verkocht 130 dagen
 18 Mrt. 4 " " 158 "
 18 April 4 " " 189 "
 18 Mei 4 " " 219 "

Groei.

Begingewicht 441 kg.
 Eindgewicht 521 kg.
 Groei 80 kg. of 462 gr. per dag.

L.E.I.

RAPPORT No. 14, BIJLAGE IV (vervolg)

Voeding.

25 dagen weide	23 dagen koppen
10 " weide	23 " kuil
10 " kop en blad	23 " kaf
9 " weide	23 " stroo
9 " kop en blad	54 " kuil
9 " lucerne hooi	54 " lucerne
6 " kop en blad	54 " kaf
6 " kop	54 " stroo
6 " tarwekaf	
6 " kromstroo	

Voedingen op stal na 17 Februari

12 dieren x 29 dagen = 398 tot 18 Maart

8 " x 31 " = 248 tot 18 April

4 " x 30 " = 120 tot 19 Mei

Nog 766 voerdagen.

Kosten verzorging.

25 dagen weide geen bijvoer

10 dagen weide met bijvoer

138 dagen stal.

6. Zonnemaire.

Veemesten op stal is regel; echte vakmensen. Hier is minder bietenafval beschikbaar als op de meeste bedrijven. Mesterij zonder krachtvoer is gebaseerd op wat ensilago-voer, vrij veel mangels en vrij veel hooi. Dit is wel het meest normale geval voor deze tijd in streken met gemengd bedrijf.

Gemiddeld op 10 October 12 guste koeien (iets meer jonge dan oude) van de Centrale (11C en 1D)

11 dagen weide, 60 dagen op stal met wat bietenkoppen, verder stamrantsoen.

Mestdagen. Gemiddeld begin 10 October.

Gemiddeld weg 13 Maart

Gemiddelde mestperiode 154 dagen.

Het voor mestvee betere rantsoen is zeker niet vreemd aan dit vlugger resultaat. Mangels en hooi zijn veel beter mestvoer dan kuil en stroo en kaf.

Groei.

Begingewicht 410 kg.

Eindgewicht 500 kg.

Groei 90 kg. of 584 gr. per dag.

Voeding.

11 dagen weide
60 " 10 kg. koppen
60 " 20 kg. mangels
60 " 6 kg. hooi
60 " $1\frac{1}{2}$ kg. tarwekaf
83 " 36 kg. mangels
83 " $7\frac{1}{2}$ kg. kuil
83 " $2\frac{1}{2}$ kg. boonenstroo
83 " 3 kg. hooi
83 " $1\frac{1}{2}$ kg. kaf

Kosten verzorging.

11 dagen weide geen bijvoer.

143 dagen stal.

Vetweiden en vetmesten op stal van ossen.

7. Noordwelle.

11 Osses $1\frac{3}{4}$ à 2 jaar; gekocht 26 October 1940. Berekening opgez. voor omstandigheden 1942.

Weide en mestdagen.

	's-nacht op stal.	
20 dagen weide + bietenkoppen en -blad + stroo	11 ossen	
150 " stalrantsoen	11 "	
100 " weide (5 ossen rijp)	11 "	
67 " weide	6 "	
30 " weide + bietenkoppen en -blad	6 "	
74 " stal (4 ossen rijp)	6 "	
41 " stal	2 "	

27 Februari laatste 2 ossen weg
Gemiddeld 376 dagen, van 272 tot 489 dagen.

Groei.

Begingewicht 450 kg.
Eindgewicht 624 kg.
Groei 174 kg of 463 gr. per dag.

Voeding.

20 dagen weide	74 dagen kuil	} 6 ossen.
20 " bietenloof	74 " kanthooi	
20 " stroo	74 " kromstroo	
150 " 25 kg. kuil	74 " kaf	
150 " 3 kg. kanthooi	41 " kuil	} 2 ossen.
150 " 5 kg. boonenstroo	41 " kanthooi	
150 " 2 kg. tarwekaf	41 " kromstroo	
100 " weide; 11 ossen	41 " kaf	
67 " weide; 6 ossen		
30 " weide		
30 " kop en blad		} 6 ossen.

Kosten verzorging.

11 x 20 dagen weide + bijvoer
11 x 150 " stal
11 x 100 " weide
6 x 67 " weide
6 x 30 " weide + bijvoer
6 x 74 " stal
2 x 41 " stal

8. Zonnemire.

11 pinkossen; gekocht 1 Augustus 1940. Berekening opgezet voor omstandigheden 1942.

Weide en mestdagen.

46 dagen weide
54 " weide + bietenkoppen
167 " stal
175 " weide
60 " stal
75 " stal

Begonnen 1 Augustus 1940 tot gemiddeld 1 Maart 1942.
Gemiddeld 577 dagen.

Groei.

Begingewicht 350 kg.
Eindgewicht 632 kg.
Groei in 579 dagen 282 kg. of 490 gr. per dag.

Voeding.

46 dagen weide
54 " weide
54 " kop en blad
167 " voederbieten
167 " kuilvoer
167 " weidehooi
167 " boonenstroo
167 " tarwekaf

175	dagen	weide
60	"	bietenkoppen
60	"	voederbieten
60	"	weidehooi
60	"	tarwekaf
75	"	voederbieten
75	"	kuil
75	"	boonenstroo
75	"	hooi
75	"	tarwekaf.

Kosten verzorging.

54	weidedagen met bijvoer
221	" zonder bijvoer
302	staldagen.

toets.

Alle bovenstaande gegevens der bedrijven zijn verzameld door den
Rijkszuivelconsulent van Zeeland.

--O--O--O--O--O--

L.E.I.